

Огляд інфляції (серпень 2020 року)

Головне

У серпні 2020 року, як і очікувалося, споживчі ціни й далі сезонно знижувалися. За підсумком місяця дефляція становила **0,2%** (дефляція в липні – 0,6%). Проте в річному розрахунку зростання цін дещо прискорилося до **2,5%** (2,4% у липні), що, переважно, стало наслідком серпневого підвищення вартості комунальних послуг (через значне подорожчання природного газу на 37,7%). Водночас зростання цін із початку року становило 1,2% та було рекордно низьким для реалій останніх років.

Ціни в промисловості прискорили висхідний тренд – у серпні 2020 року зросли на **2,3%** проти 0,4% у липні (у річному розрахунку ціни залишалися нижчими за минулорічні на **4,7%**). Прискорення динаміки пов'язано зі зростаючим ціновим трендом на більшість товарів на світовому ринку.

Ціни в будівництві також прискорили зростання в липні до **2,2%** у річному розрахунку (з 1,8% у попередньому місяці), що в основному зумовлено подорожчанням вартості будівництва комплексних промислових споруд.

Ключові індикатори

Зміни:

	споживчих цін
	цін виробників промислової продукції
	цін у будівництві
	цін реалізації сільгосппродукції підприємствами

Зміни:

	тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом
	тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій
	цін на житло

¹ Дані за липень 2020

² Дані за червень 2020

Джерело. Держстат

	Серпень 2020 (липень 2020)	
	Місячна зміна, %	Річна зміна, %
	-0,2 (-0,6) ↓	2,5 (2,4) ↑
	2,3 (0,4) ↑	-4,7 (-7,5) ↓
	0,8¹ (-0,3 ²) ↑	2,2¹ (1,8 ²) ↑
	-1,4 (-2,5) ↓	12,3 (9,2) ↑
	II квартал 2020 (I квартал 2020)	
	Квартальна зміна, %	Річна зміна, %
	0,0 (0,0)	0,0 (14,2)
	-0,1 (3,7) ↓	11,2 (16,3) ↑
	1,6 (2,8) ↑	8,4 (8,8) ↑

Ключові чинники

Сезонність (надходження нового врожаю)

Адаптація до умов карантину

Монетарні умови

Знецінення гривні

Зростання цін на світовому ринку

Очікування

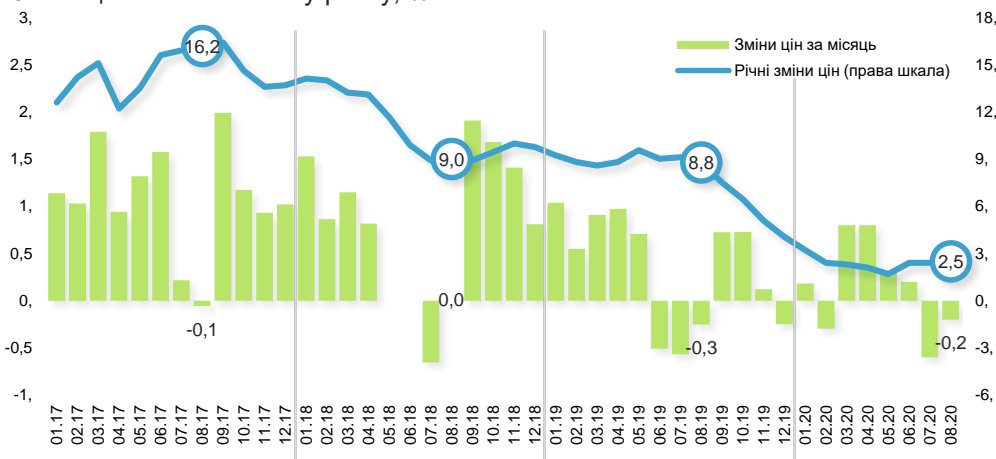
На даний час, незважаючи на певне пом'якшення, з точки зору попередження інфляційних ризиків, політики Національного банку, цінова динаміка знаходиться в прогнозованому тренді (5,9% на кінець року) і відповідає загальній тенденції позитивного розвитку економіки. У подальшому варто очікувати, що процес поступового насичення економіки грошима з метою її поживлення, очевидно, сформує більш вагомий тиск на цінову динаміку в результаті накопичувального ефекту, який, швидше за все, суттєво проявиться лише на початку наступного року.

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Споживчі ціни: основний тренд

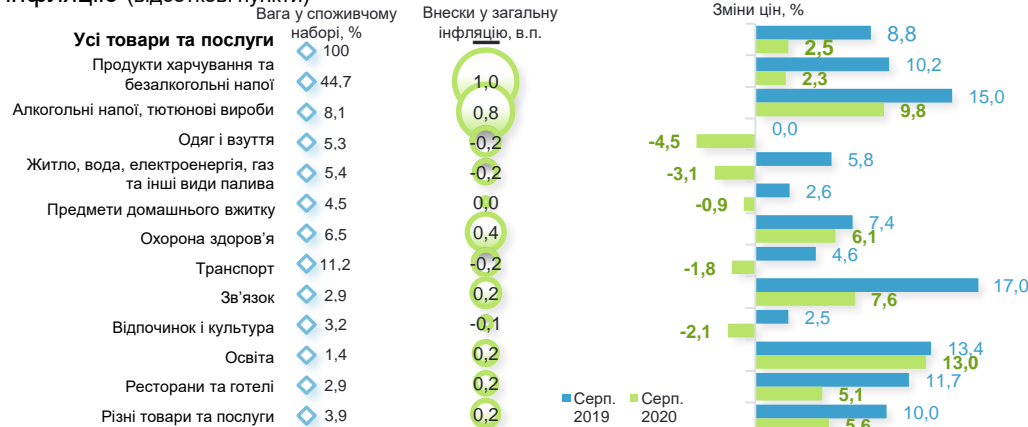
У цьому році однією зі знакових характеристик розвитку країни є суттєво нижча, ніж в останні роки динаміка інфляції, яка з початку року становить 1,2% (востаннє за підсумком восьми місяців інфляція була нижчою за цьогорічну лише у 2013 році, коли взагалі мала місце дефляція на рівні 0,6%). У річному розрахунку інфляція становить 2,5% і також залишається вдвічі нижчою за цільовий рівень у 5% (± 1 в.п.).

У серпні майже за всіма товарами й послугами спостерігалось сезонне сповільнення зростання цін або їхнє зниження. Найбільш помітним винятком було прискорення зростання цін, переважно залежних від зовнішніх чинників. Зокрема, прискорилося подорожчання природного газу для потреб населення, хоча загалом ціна на нього була нижчою, ніж торік.

Зміни цін на споживчому ринку, %

Зміни цін за розділами товарів і послуг (% у річному розрахунку) та внески у загальну інфляцію (відсоткові пункти)

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Споживчі ціни: ключові групи

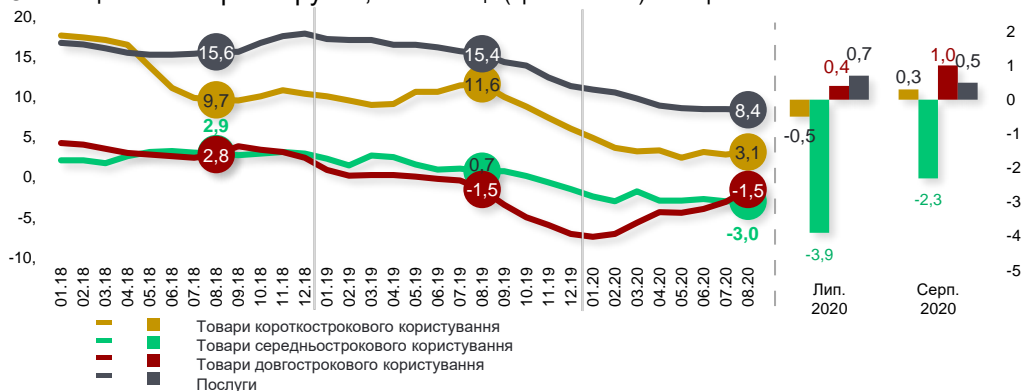
Відносно слабкий попит в економіці в умовах триваючого, хоча й пом'якшеного карантину, в цілому стримував зростання цін. Водночас, послаблення гривні зумовило певне зростання цін на деякі товари середньо- та довгострокового користування, зокрема останні порівняно з попереднім місяцем подорожчали на 1% за розрахунками Мінекономіки (на 0,4% у липні).

Довідково. Попри поступове поліпшення купівельної спроможності (про що опосередковано свідчать темпи зростання роздрібної торгівлі до 8,7% у серпні з 8,5% у липні в річному розрахунку) її рівень усе ще не створюєває інфляційного тиску на ринок.

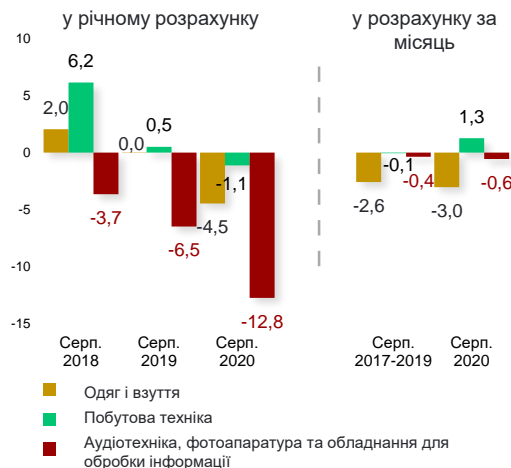
Зростання цін на товари короткострокового користування в серпні переважно пов'язано з подорожчанням палива та мастил і природного газу на внутрішньому ринку.

Попри високі річні темпи збільшення вартості послуг (за розрахунками Мінекономіки в серпні – на 8,4%), порівняно з попереднім місяцем їхні темпи уповільнилися (до 0,5% з 0,7% у липні). Водночас сигналом поступового відновлення ділової активності стало зростання вартості послуг пов'язаних із переміщенням або послугами зв'язку.

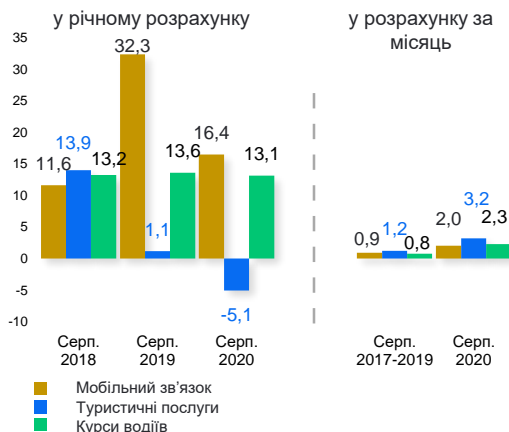
Зміни цін по чотирьох групах, % за місяць (права шкала) та за рік

Зміни цін на деякі товари середньо- та довгострокового користування, %

Зміни цін на деякі послуги, %

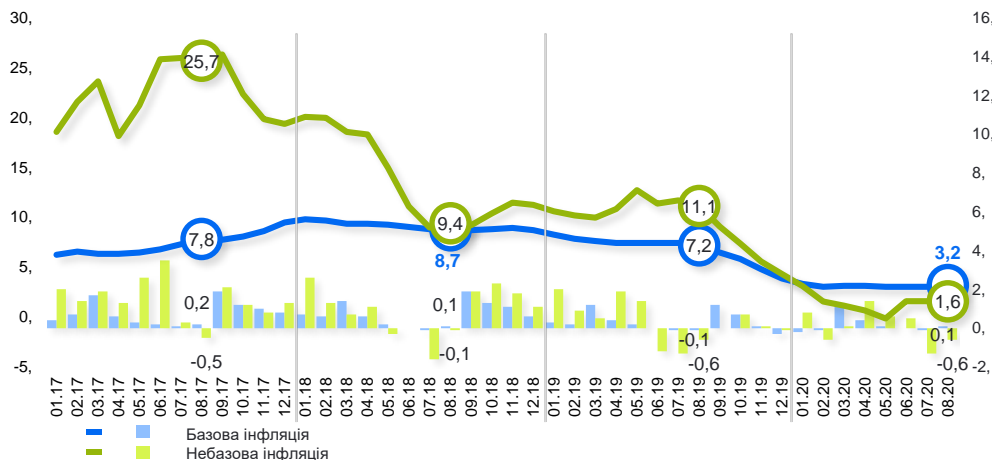

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Споживчі ціни: базова і небазова інфляція

Дефляцію в серпні сформували виключно немонетарні чинники: **небазова інфляція** за розрахунками Мінекономіки **становила «-»0,6%** (з початку року – 0,9%; у річному розрахунку в серпні, третій місяць поспіль, становила 1,6%).

Базова інфляція становила 0,1% (з початку року – 1,5%; у річному розрахунку становила 3,2% (3% у липні)). Зокрема, у серпні з огляду на специфіку поточної ситуації найбільше на споживчий ринок вплинуло подорожчання товарів і послуг у сфері охорони здоров'я, а також збільшення вартості автомобілів.

Базова і небазова інфляція, % за місяць (права шкала) та за рік

Зміни окремих компонентів базової та небазової інфляції, % за місяць (права шкала) та за рік

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки

Огляд інфляції (серпень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові внутрішні чинники

Стримуючі чинники

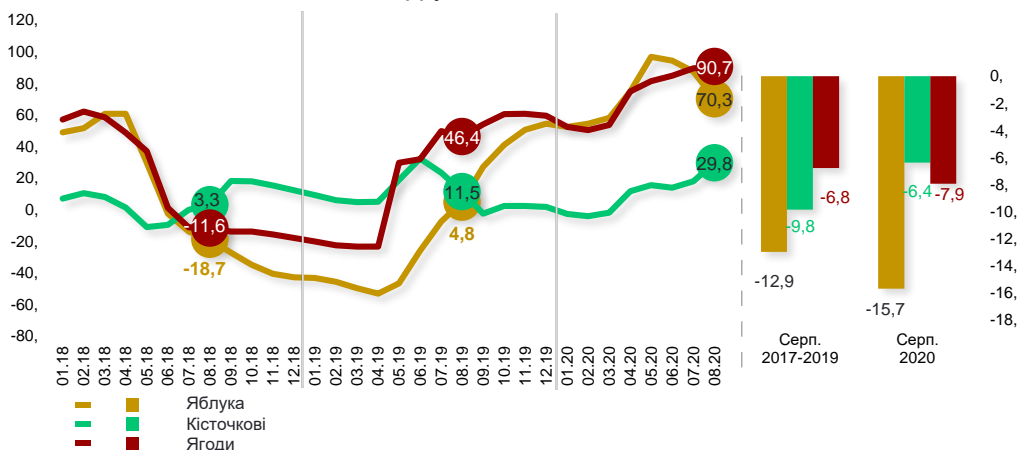
Сезонність внутрішнього ринку

Одним із найбільш вагомих чинників серпня була сезонність, що визначила зниження цін на плодоовочеву продукцію у зв'язку із масовим надходженням на ринок нового врожаю. Такій динаміці сприяло й нарощування обсягів імпорту фруктів та овочів.

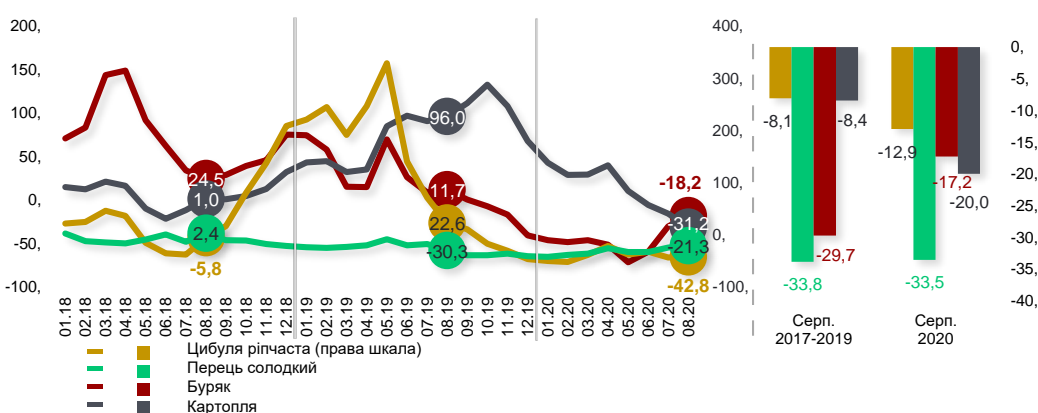
Водночас особливістю цього року стало повернення цінової динаміки на фрукти у «звичне» русло дефляції лише в серпні (загалом ціни на фрукти починають знижуватися вже впродовж липня). Тому через попередні несприятливі погодні умови ціни на фрукти, на відміну від овочів, залишалися вищими, ніж за аналогічний місяць 2019 року.

Довідково. За даними Держмитслужби за вісім місяців 2020 року найбільше зросли фізичні обсяги імпорту за групою 701 «Картопля» в 8,9 раза порівняно з аналогічним періодом 2019 року, за групою 807 «Дині, кавуни і папайя» – в 2,6 раза, за групою 707 «Огірки, корнішони» – на 39,4% та за групою 702 «Помідори» – на 22,6%.

Сезонне зниження цін на деякі фрукти, % за місяць (права шкала) та за рік

Сезонне зниження цін на деякі овочі, % за місяць (праворуч) та за рік

Огляд інфляції (серпень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові внутрішні чинники

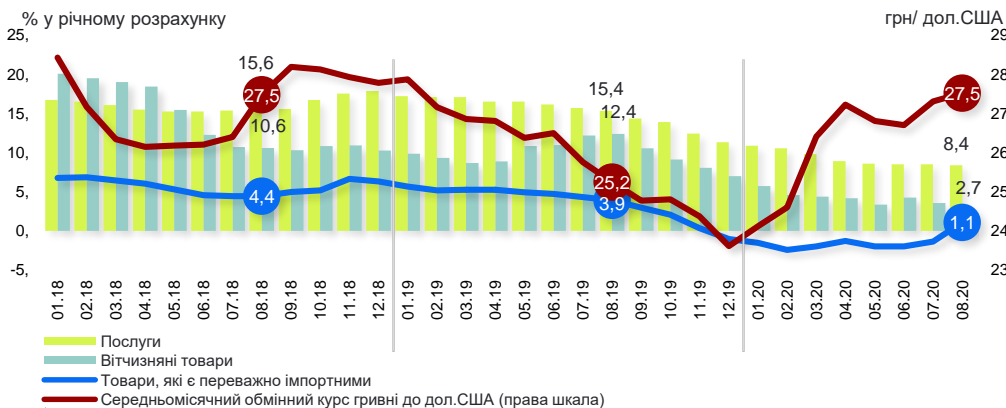
Прискорюючі чинники

Знецінення гривні

Знецінення гривні (за липень-серпень ц.р. девальвація гривні до долара США становила 3%, зокрема за серпень – 0,8%) сприяло зростанню споживчих цін. Так, у серпні за розрахунками Мінекономіки ціни, переважно, на імпортні товари зросли на 1,8% (у річному розрахунку – на 1,1%).

Зміни цін на товари і послуги та обмінний курс гривні до долара США

Монетарні умови

У серпні 2020 року облікова ставка НБУ зберігалася на рівні 6% річних. Водночас за вісім місяців 2020 року зростання пропозиції коштів в економіці становило 16,6% (за аналогічний період 2019 року – лише 2%). Зазначені монетарні умови ще не мали помітного впливу на динаміку споживчих цін. Втім, можна очікувати, що впродовж найближчих місяців їхній вплив уже буде відчутним.

Процентні ставки та обсяги за новими кредитами домогосподарствам (без фізичних осіб-підприємців)

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Споживчі ціни: ключові зовнішні чинники

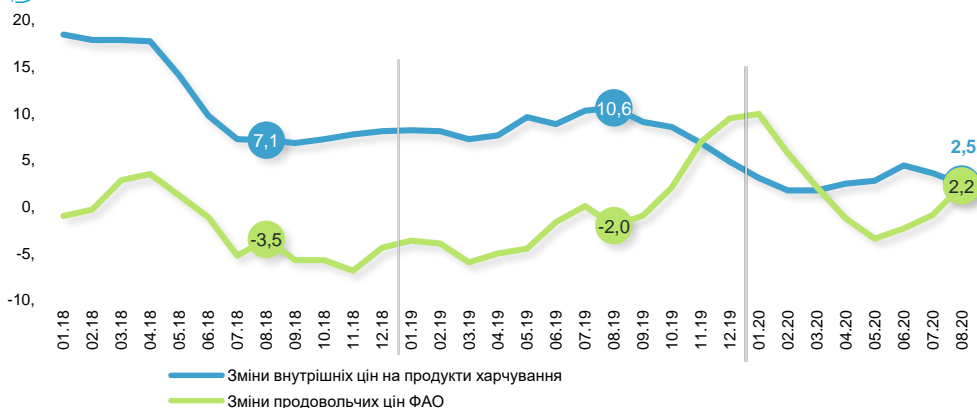
Зміни цін на продовольство на світовому ринку

За інформацією ФАО середнє значення Індексу продовольчих цін підвищується вже три місяці поспіль, зокрема в серпні зросло на 2% (порівнюючи з липнем цього року). Знецінення долара США на світовому ринку підштовхувало зростання цін на сільгосптовари. Найбільше зросли ціни на цукор і рослинні олії, менше зросли ціни на зернові. Водночас ціни на м'ясо й молочну продукцію майже не змінилися.

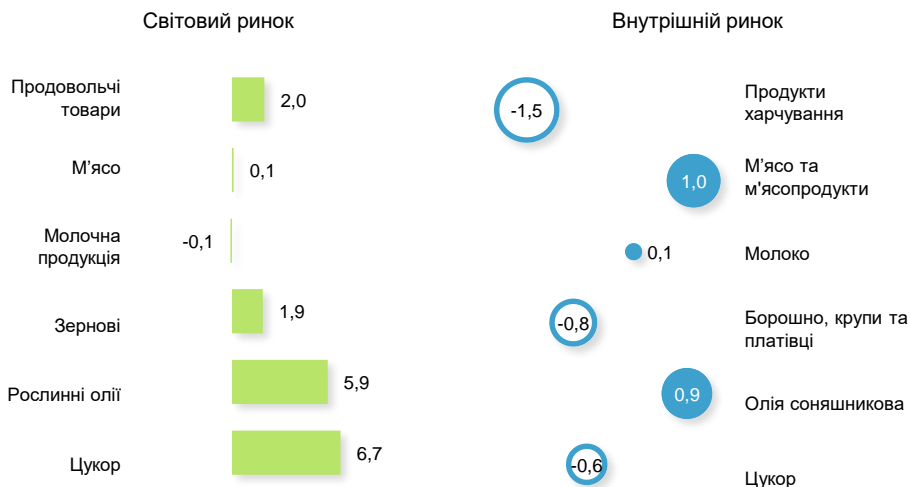
На українській споживчий ринок зростання світових цін на продовольчі товари загалом поки не мало визначального впливу.

Зміни цін на продовольство, % у річному розрахунку

Зміни окремих цін на продовольство, % у розрахунку за місяць

Огляд інфляції (серпень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові зовнішні чинники

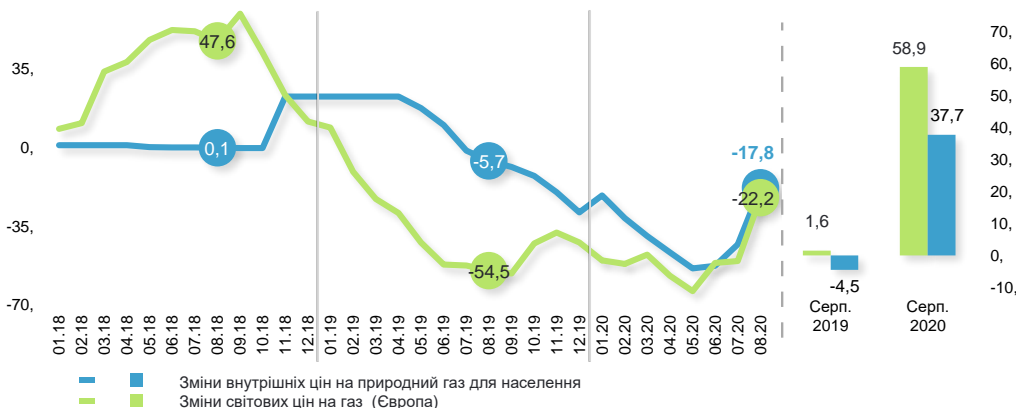
Зміни цін на енергоносії на світовому ринку

Водночас зростання світових цін на енергоносії впродовж останніх місяців дещо стримувало дефляцію серпня та зумовило:

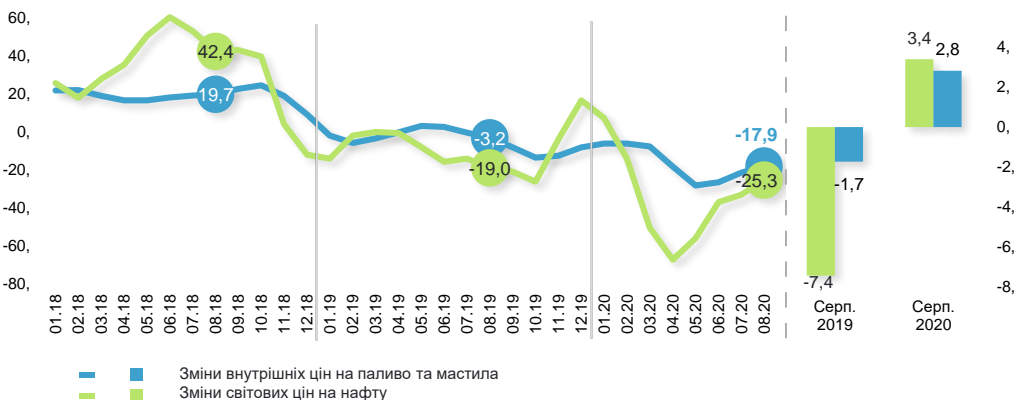
- ✓ подорожчання природного газу на внутрішньому ринку, зокрема для потреб населення на 37,7% (за даними Світового банку середня ціна на природний газ на європейському ринку за червень-серпень підвищилася в 1,8 раза, зокрема за серпень – в 1,6 раза);
- ✓ зростання внутрішніх цін на паливо та мастила на 2,8% (ціна на нафту марки Brent за травень-серпень підвищилася в 1,9 раза, за серпень – на 3,4%).

Зміни цін на природний газ, % за місяць (права шкала) та за рік

Зміни цін на паливо і нафту, % за місяць (права шкала) та за рік

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Ціни в промисловості: ключові чинники

У серпні 2020 року ціни в промисловості суттєво прискорили зростання до 2,3% з 0,4% у липні (у річному розрахунку ціни залишалися нижчими за минулорічні на 4,7%).

Прискорення динаміки, переважно, було реакцією внутрішнього ринку на постійне зростання цін на світовому ринку на фоні збільшення попиту на ньому. Так, вищими темпами зростали ціни на промислову продукцію, що реалізується за межами України (на 3,5%), ніж у її межах (на 2%). Крім того, наразі більш високими темпами, ніж на інші групи, зростала вартість проміжного споживання (у серпні – на 2,8%), що може свідчити про накопичення інфляційного потенціалу.

Загалом зростання світових цін на нафту та природний газ визначило збільшення внутрішніх цін у добуванні сировини та природного газу на 28,9% (за розрахунками Мінекономіки внесок до загальної інфляції в промисловості становив 1,1 в.п.), що в підсумку і сформувало ціни в добувній промисловості в цілому на рівні 10,1% (внесок – 1,2 в.п.).

Довідково. За даними Світового банку середня ціна на нафту марки Brent за травень-серпень 2020 року підвищилася в 1,9 раза (за серпень 2020 року – на 3,4%), на природний газ на європейському ринку за червень-серпень – в 1,8 раза (в 1,6 раза відповідно).

Такі ж тенденції спостерігалися й в переробній промисловості: подорожчання базових металів на світовому ринку визначило збільшення внутрішніх цін на продукцію металургії на 5,1% (внесок – 0,7 в.п.). Передусім суттєвіше зростали ціни на продукцію металургії, що реалізується за межами України (на 7,2%), ніж у її межах (на 3,1%).

Довідково. За даними Світового банку середня ціна на базові метали за травень-серпень 2020 року підвищилася на 24,2% (за серпень 2020 року – на 4,3%).

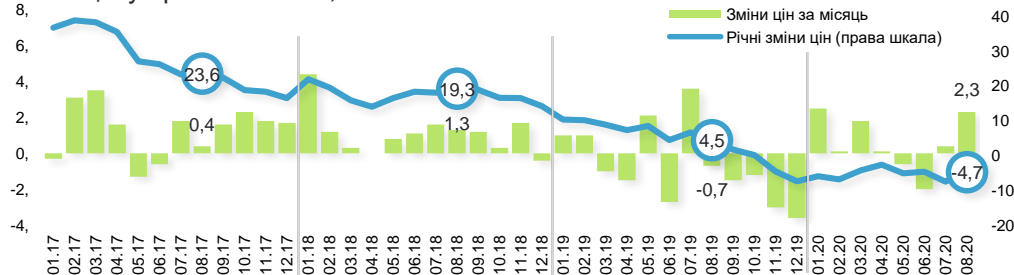
Крім того, висхідний ціновий тренд спостерігався в галузях, що мають більш короткий шлях до роздрібною торгівлі, зокрема й далі зростали ціни в харчовій промисловості (1,8%, внесок – 0,4 в.п.). Також з огляду на специфіку поточної ситуації підвищувалися ціни й у фармацевтичній промисловості (0,9%, внесок – 0,01 в.п.).

У підсумку ціни в переробній промисловості зросли на 1,9% (внесок – 1,2 в.п.).

Натомість ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, навпаки, і далі знижувалися («-»0,4%, внесок – «-»0,1 в.п.), що, не в останню чергу, пов'язано з профіцитом пропозицій на продаж електричної енергії на ринку, а також зі зниженням «зелених» тарифів на електричну енергію (відповідно до постанови НКРЕКП від 01.08.2020 №1497).

Довідково. За даними ДП «Оператор ринку» в серпні 2020 року в торговій зоні «Об'єднана енергетична система України» спостерігався профіцит пропозицій на продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку. Пропозиції перевищували попит більше ніж у 2 рази.

Зміни цін у промисловості, %

Ключові чинники

Поступове відновлення ділової активності

Низький попит на електроенергію

Знецінення гривні

Зростання цін на світовому ринку

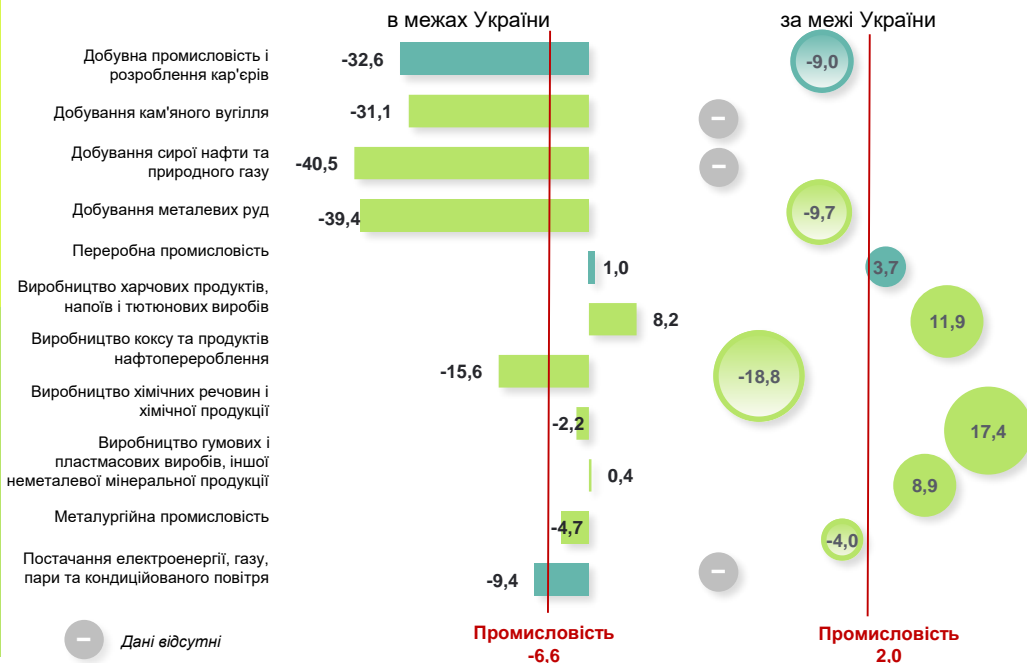

Високі фінансово-трудові витрати

Огляд інфляції (серпень 2020 року) Ціни в промисловості: ключові галузі

Зміни цін за окремими галузями в серпні 2020 року, % у річному розрахунку

Темпи приросту/зниження цін у промисловості та внески до зміни цін за основними галузями

	Серпень 2020 (липень 2020)		
	Зміни за місяць, %	Внески, в.п.	Зміни за рік, %
Промисловість, в цілому	2,3 (0,4)	—	-4,7 (-7,5)
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	10,1 (0,0)	1,2 (0,0)	-25,9 (-34,0)
Добування кам'яного вугілля	-0,3 (-0,9)	-0,01 (-0,02)	-31,1 (-27,1)
Добування сирої нафти та природного газу	28,9 (-5,4)	1,1 (-0,2)	-40,5 (-59,3)
Добування металевих руд	2,2 (5,1)	0,1 (0,2)	-22,4 (-21,8)
Переробна промисловість	1,9 (1,3)	1,2 (0,8)	1,7 (-0,5)
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	1,8 (0,9)	0,4 (0,2)	9,2 (7,3)
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-1,6 (5,1)	-0,1 (0,2)	-15,7 (-14,9)
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	0,3 (6,1)	0,01 (0,15)	4,9 (3,7)
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	0,6 (0,1)	0,04 (0,01)	1,3 (0,6)
Металургійна промисловість	5,1 (1,5)	0,7 (0,2)	-4,4 (-9,9)
Машинобудування	0,6 (-0,2)	0,04 (-0,01)	-1,8 (-2,1)
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	-0,4 (-1,6)	-0,1 (-0,4)	-9,4 (-9,8)

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за галузями може не дорівнювати підсумку

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки

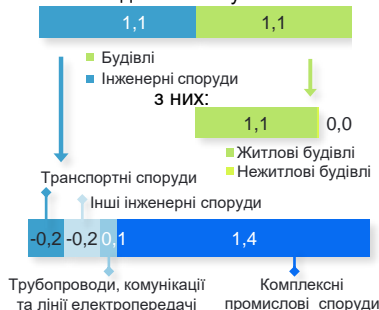
Огляд інфляції (серпень 2020 року)

Ціни в будівництві в липні 2020 року

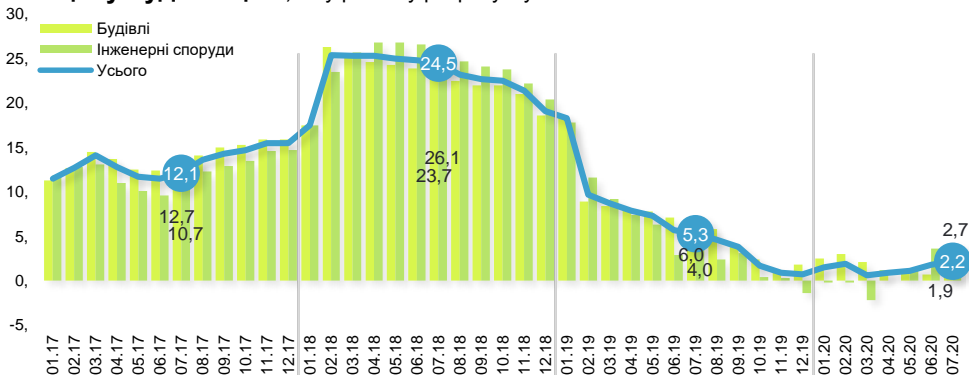
У липні 2020 року продовжилося зростання цін у будівництві, яке в річному розрахунку досягло 2,2% (1,8% у червні ц.р.). В основному таке прискорення в річному розрахунку відбулося через реалізацію впливу від зростання цін у будівництві комплексних промислових споруд на 10,9% у липні та на 16,7% у червні (в розрахунку за місяць у липні ціни збільшилися на 1,7%).

Підвищення цін у житловому будівництві прискорилося до 3,8% (3,1% у попередньому місяці), у нежитловому – ціни зросли на 0,1% («-» 1,5% відповідно), що, незважаючи на зниження чи уповільнення цін на будматеріали, було відображенням очікувань щодо зростання вартості послуг підрядників.

Внески до зміни цін у будівництві в липні 2020 року, відсоткових пунктів

Зміни цін у будівництві, % у річному розрахунку

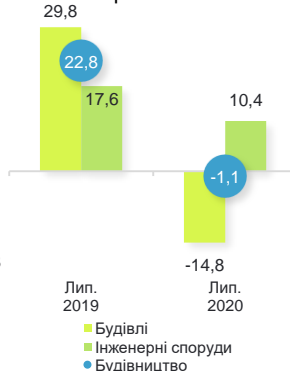

Ключові чинники

Зниження/уповільнення цін на будматеріали, % річних

Зниження/уповільнення обсягів виробництва будівельної продукції, % річних

Певне покращення очікувань будівельних підприємств

